

- Мапа со детален преглед на патишта, велосипедски и пешачки патеки и пешачки зони
- Информации за легализација на дворните места
- Листа на станбени згради и управители
- Информации за склучено јавно приватно партнерство или концесија
- Листа на објекти со енергетски карактеристики

КОМУНАЛНИ ДЕЈНОСТИ

- Листа на депонии на територијата на општината и достапен план за нивно менаџирање
- Листа на пазари на територијата на општината
- Листи на превозници и моторни возила регистрирани за вршење на превоз на патници и стока во патниот сообраќај
- Извештаи за извршен инспекциски надзор
- Листа на услуги кои ги нуди комуналното претпријатие
- Податоци за финансиската состојба на јавните претпријатија
- Контакт од службите за комунална дејност

СОЦИЈАЛНА ЗАШТИТА

- Број на корисници на социјална помош
- Установи за социјална заштита на различни категории на граѓани
- Информации за посебни категории на социјални случаи – бездомници и питачи
- Средства кои локалната самоуправа ги троши на социјална помош
- Мерки и услуги кои што ги нудат државата и општината
- Листа на народни кујни

- Статистичка анализа на образовната структура на корисниците на социјална помош
- Процент на население кое аплицира за социјална помош/компаративен приказ на годишно ниво
- Степен на невработеност по заедници
- Услови за добивање на социјална заштита и упатство каде граѓаните да се обратат
- Број на злоупотреби на социјална парична помош
- Објави за можности за вработување на социјално загрозените
- Извештаи и истражувања на центрите за социјална помош

ДЕТСКИ ГРАДИНКИ И ДОМОВИ ЗА СТАРИ ЛИЦА

- Детски градинки на територија на општината
- Домови за стари лица на територија на општината
- Број и локација на градинки, старечки домови и институции за лица со попреченост
- Цени за користење на услугите на овие установи
- Листа на воспитувачки и негувателки во градинките
- Број на слободни места во градинките
- Избор на храна во градинките

ШТО САКААТ ДА ЗНААТ ГРАЃАНИТЕ ОД ЛОКАЛНИТЕ ВЛАСТИ?

Проект „Граѓанинот на прво место“ е имплементиран од Центар за управување со промени и Центар за одржлив развој АЛКА, финансиран од Европската Унија и ко-финансиран од Британската амбасада во Скопје.

Оваа публикација е издадена со помош на Европската Унија. Содржината на публикацијата е единствена одговорност на авторите и на никаков начин не може да се смета дека ги одразува гледиштата на Европската Унија.

Подготовката на оваа публикација беше овозможена со поддршка од Британска амбасада Скопје, во рамките на проектот „Граѓанинот на прво место“. Мислењата и ставовите наведени во оваа публикација не ги одразуваат секогаш мислењата и ставовите на Британската амбасада.

Проектот е финансиран од Европската Унија и кофинансиран од Британската амбасада

Истражувањето во рамките на проектот „Граѓанинот на прво место“¹, чиј наслов симболично упатува и на стратешките цели на проектот, има за цел да отвори суштинска дебата за потребата од афирмирање на е-управувањето и воведување на единствени стандарди за отворена локална власт и отворени податоци, како чекор кон подобрување на транспарентноста и отчетноста на институциите и поттикнување на иницијативата на граѓаните и граѓанските организации низ модерните технологии да дадат свој придонес во јавниот живот и животот во заедницата.

Истражувањето² на јавното мислење на граѓаните во Република Македонија, покажа дека граѓаните имаат интерес за следните податоци/информации да бидат јавно достапни на веб-страниците на единиците на локални самоуправи:

ФИНАНСИИ

- Завршна сметка
- Предлог Буџет на општината
- Усвоен Буџет на општината
- Предлог и усвоен Граѓански буџет
- План за јавни набавки
- Објавени јавни набавки
- Извештај за реализација на јавни набавки
- Буџет за инвестициски зафати и проекти од поголем обем
- Приказ на собрани средства од казни (паркинг, пајак служба итн.)
- Завршни сметки на јавните претпријатија основани од општината
- Програми и стратешки проекти на општината за привлекување на инвестиции и план за зголемување на вработеноста
- Приказ на личните примања на градоначалникот
- Активности на градоначалникот

СОВЕТ

- Детални записници од седниците со транскрипт
- Јавни седници на советот за ЕЛС, со пренос во живо
- Информации за членовите на советот - образование, занимање, висина на плата и паушали
- Реализирани активности на советниците за развој на општината, надвор од нивниот ангажман како советник
- Информација за отворени денови
- Информација за јавни консултации
- Календар на средби со граѓаните и извештај за спроведени средби
- Статут на општината
- Дневен ред на седници и одлуки на совет
- Листа на усвоени плански документи
- Деловник за работа на советот
- Урбани и месни заедници

¹ Проектот е имплементиран од страна на „Центарот за управување со промени“ во партнерство со „Центарот за одржлив развој АЛКА“. Соработници во проектот се Министерството за информатичко општество и администрација и Министерството за локална самоуправа. Проектот е финансиран од страна на Европската Делегација преку Секторот за централно финансирање и склучување договори (ЦФЦД), а кофинансиран од Британската амбасада.

² Центар за управување со промени: „Е-транспарентност: Што сакаат да знаат граѓаните од локалната власт?“ <http://www.cup.org.mk/>

УСЛУГИ

- Листа на услуги кои ги обезбедува општината
- Електронски обрасци за услугите на општината (ажурирани)
- Упатства за обезбедување на услугите
- Информации за услугите што ги нудат јавните претпријатија

ОБРАЗОВАНИЕ

- Основни училишта во општината (јавни и приватни)
- Настани (натпревари или активности) наменети за учениците во основните одделенија
- Средни училишта (општински, државни и приватни)
- Достапни училишта и програми за ученици со посебни потреби
- Број на слободни места во училиштата и условите за запишување
- Број на ученици по населени места и по пол
- Структура на персонал, листа на наставници и професори со нивни биографии
- Контакти од образовните институции (редовно ажурирани)
- Информации за доделување на стипендии
- Анализи и статистики за потребите на пазарот на труд во стопанството наспроти бројот на запишани ученици/студенти
- Постоечки или планирани проекти во образованието

КУЛТУРА

- Информации за објектите од областа на културата на територијата на општината
- Музејска евиденција и документација
- Споменици и спомен обележја на територија на општина
- Планови и програми на општината за одбележување на различни настани: културни манифестации, спортски настани, настани за деца и млади итн.

- Програма за заштита, одржување и промоција на културни споменици, спомен куќи и обележја во општината
- Културно-историски податоци за различните заедници во општината

СПОРТ

- Информации за спортски објекти на територијата на општината
- Спортски настани во општината
- Информација за вкупниот буџет одвоен за спорт и спортски активности
- Објавени услови за концесија на спортски објекти
- Јавно достапна листа на сопственици на спортски објекти
- Информации за менаџирањето и финансирањето на спортски објекти
- Информации за развој на спортот во рамки на општината
- Информации за објавна тендери за изградба на спортски објекти
- Листа на спортски клубови, здруженија и друштва во општината и контакти
- Информации за развој на спортот во училиштата
- Листа на клубови и поедници кои се поддржани од општината
- Информации за можности и процедура за добивање на средства за спортски клубови од општината

ЖИВОТНА СРЕДИНА

- Загадувачки супстанции
- Загадувачи
- Стапка на производство на отпад
- Катастар на животна средина
- Стапка на загаденост на воздухот
- Информации за квалитетот на воздухот и водата
- Информации за справувањето со отпадните води на претпријатија кои работат со хемиски и биолошки материји кои се штетни по околината
- Влијание на собирните пунктови врз почвата и подземните води
- Работата на инспекциите за животна средина
- Капацитет на ЈКП за одржување на јавна чистота
- Информации за времето на собирање на отпад од контејнери
- Удел на издувни гасови од возилата во загадувањето на воздухот
- Колку од семејствата се греат на дрва, струја
- Стапка на загадување на почвата за производство на храна
- Преглед на пошумување и сеча на дрвја

- Број на издадени дозволи за шумска сеча
- Број, локација и функционирање на мерни станици
- Собирни центри за кабасти кукни елементи
- Фирми кои собираат електрична и електронска опрема
- Листа на мерки за тоа како да се намали загадувањето во општината
- Обем на користење на обновливи извори на енергија

ЛОКАЛЕН ЕКОНОМСКИ РАЗВОЈ

- Листа на трговски дејности од мал обем на територијата на општината
- Информации за индустриски зони на територијата на општината
- Листа на угостителски дејности од мал обем
- Планови и развојни стратегии на општината
- Листа на мали и средни претпријатија во општината
- Структура на работна сила во општината
- Податоци за отворени работни места
- Листа на активни компании
- Информации за активност на општината при создавање иновации
- Извештај за развојот на малите бизниси и занаетчиството
- Информации за отпочнување бизнис во општината
- Листа на туристички дејности од мал обем
- Информација за степенот на вработеност на младите во општината
- Временски споредбена анализа на степенот на вработеност во општината
- Информации за можност за практична работа во општината
- Информации околу можностите за економско јакнење на жените
- Информации за развој на етно-туризам, селски туризам и еко туризам
- Извештај за остварена соработка со граѓански организации

УРБАНИЗАМ

- Електронска достапност на ГУП и ДУП, вклучувајќи ги предлог и усвоените планови
- Податоци за објекти кои се во план да се легализираат, како и објекти кои се веќе легализирани
- Дадени одобренија за градба
- Листа на паркинг места и услуги од тој вид
- Листа на улици на кои им се сменети или ќе им бидат сменети имињата
- Подобрено информирање на граѓаните при носење на ГУП/ДУП